

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Digikompassin infrastruktuurin osa-alue

Digitalisaation ja datatalouden strateginen yhteistyöryhmä 11.6.2024

Maaria Mäntyniemi, LVM

Luonnos 4.6.2024

Digikompassi ja mm. EU-sääntely yhteistyöryhmän tehtävissä

- Tuottaa strategista näkemystä ja kannanottoja poikkihallinnollisesti digitalisaation ja datatalouden johtamisen sekä digitoimiston tavoitteiden saavuttamisen tueksi.

- Seuraa digitalisaatioon ja datatalouteen liittyvien linjausten ja toimenpiteiden valmistelua, soveltamista ja linjausten vaikutuksia esimerkiksi julkisten palveluiden yhteentoimivuudesta, tiedon hyödynnettävyydestä, tiedon laadusta ja saatavuudesta.
- Muodostaa näkemyksiä ja kannanottoja sekä esittää kehitys- ja muutosehdotuksia linjauksiin niiden vaikuttavuuden parantamiseksi.

- Tukea julkisen sektorin yhteistyötä kansallisen digitaalisen kompassin toimeenpanon toteuttamisessa ja arvioida toimeenpanon vaikutuksia mm. digisalkkua ja digikompassin mittareita hyödyntäen.

- Digikompassin vaikutusten arviointia toteutetaan digisalkun tuottamaa tietoa hyödyntäen ja digikompassiin kehitettäviä mittareita arvioimalla.
- Digikompassin toimeenpanosuunnitelmaa seurataan ja tuetaan työryhmän palautteen perusteella.

- Käsitellä julkisen hallinnon digitalisaation ja datatalouden kannalta keskeisiä sääntelyehdotuksia ja kehittämiskokonaisuuksia.

- Käsittelee keskeisiä digitalisaatioon ja datatalouteen vaikuttavia lainsäädäntöehdotuksia ja arvioi niiden vaikutuksia julkisen hallinnon palveluihin ja tiedonhallintaan.
- Käsittelee digitalisaatioon ja datatalouteen vaikuttavia EU-lainsäädäntöehdotuksia ja arvioi niiden vaikutuksia julkisen hallinnon palveluihin ja tiedonhallintaan
- Esittää kehittämisehdotuksia digitaalisia palveluita ja datataloutta koskevista säädös muutostarpeista.
- Seuraa ja arvioi julkisen hallinnon viranomaisten pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelmia ja kehittämisehdotuksia, painopisteenä digisalkussa olevat kehittämishankkeet.
- Käsittelee merkittävien digisalkussa olevia kehityshankkeiden tavoitteita (mm. kustannushyöty ja vaikuttavuus) ja arvioi hankkeiden vaikutuksia digitalisaation ja datatalouteen.

Suomen digikompassi

- Strateginen kehittämissuunnitelma vuoteen 2030 ([Valtioneuvoston selonteko 10/2022 vp](#)).
- Digitalisaation poikkihallinnollisuus: pitää sisällään kansallisen vision vuoteen 2030, arvot, joihin Suomen digitalisaatiokehitys perustuu, sekä priorisoidut tavoitteet neljälle osa-alueelle ja poikkihallinnolliselle johtamiselle.
- Kompassi on luotu tavoitteet ja avaintulokset -mallia (OKR, objectives and key results) soveltaen. Tavoitteet kuvaavat strategisen tason muutosta. Tavoitteiden alle on tunnistettu mitattavat avaintulokset, joiden kautta tuloksellisuutta seurataan. Tavoitteet ja avaintulokset on asetettu selonteossa.
- [Toimeenpanosuunnitelma](#) sisältää toimenpiteet digikompassin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Digikompassin toimenpidekokonaisuudet

1. Digitaalisen sivistyksen ja perustaitojen kehittämisohjelma

2. Digitaalisen osaamisen kehittämisohjelma

3. Digiosaajien toimenpideohjelma

10. Ihmiskeskeiset, digitaaliset ja kestävät palvelukokonaisuudet

11. Yhteentoimivat julkiset palvelut

12. Kokonaisturvalliset julkiset palvelut

4. Datan yhteentoimivuusrakenteet

5. Kyberturvallisuus

6. Toimiva ja kestävä digitaalinen infrastruktuuri

7. Digiteknologiat uudistumisen ajureina

8. PK-yritysten digikyvykkyys

9. Toimintaympäristö

Digitaalinen infrastruktuuri

4. Datan yhteentoimivuuks-rakenteet (data-avaruuudet)

EU:n data- ja digisääntelyn tehokas toimeenpano

Tilannekuva ja tiekartta datan yhteentoimivuuks-rakenteiden kehittämiseksi

Priorisoidut data-avaruuudet:
- Sote-data
- Liikenne
- Digitaalinen tuotepassi
- Osaaminen
- Tekijänoikeudet

5. Kyberturvallisuus

Viranomaisten toimintaedellytykset kyberuhkiin varautumiseksi
- Kyberturvallisuusstrategia
- Viranomaisten tiedonvaihto

Kriittisten tietojärjestelmien ja -verkkojen turvallisuus
- Eri toimialojen tietoturva-vaatimukset
- Uudet teknologiat
- Kriittiset tietovarannot, -palvelut ja järjestelmät

Kyberturvallisuuden kehittämissuunnitelma
-Ekosysteemikehitys
-Kvanttilaskenta
-Harjoitustoiminta

6. Toimiva ja kestävä digitaalinen infrastruktuuri

Viestintäyhteyksien laatu ja saatavuus
- Taajuuspolitiikka
- Mahdollinen uusi laajakaistatuki-ohjelma
- Merikaapeli-yhteydet

Mikroelektroniikan ja kvanttiteknologian Kvanttinova-pilotointiympäristö

EuroHPC

Avaruus-tilanne-keskus

Edellytykset kestäväälle digitaaliselle siirtymälle

Digi- ja datainfran korjaus-tarpeen arviointi

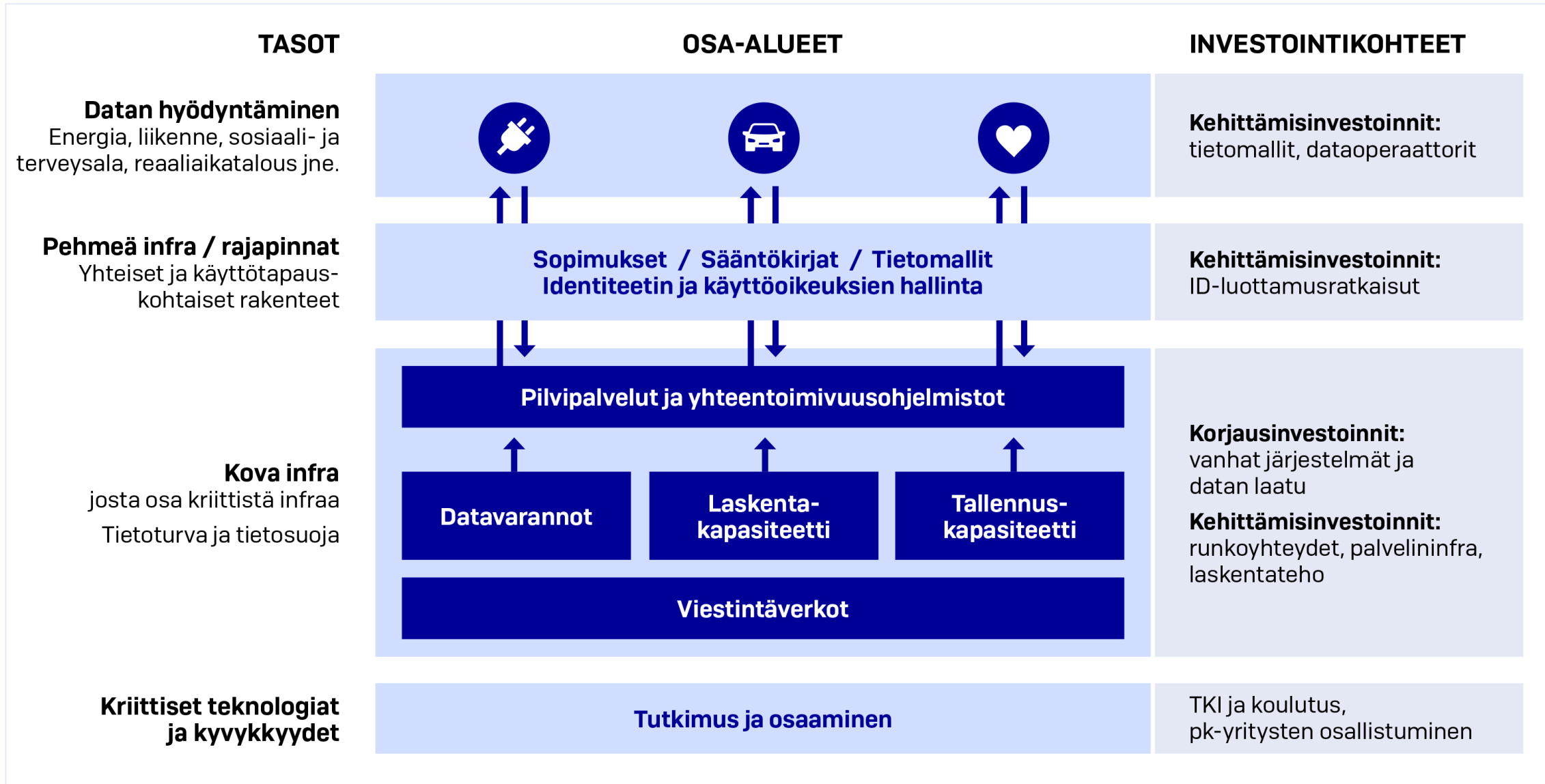
TAVOITTEET SELONTEOSSA:

Suomalainen datatalous on globaali edelläkävijä 2030.

Suomessa on kybersietokyvyltään vahva kriittinen infrastruktuuri ja vahva kansainvälinen kyberalan ekosysteemi.

Suomessa on käytössä kattavat, turvalliset ja kestävät tietoliikenneyhteydet sekä palvelin- ja laskentainfrastruktuuri

Päästävä teknologioista ratkaisuihin ja datan hyödyntämiseen

Digikompassin toimeenpano on käynnissä eri tahoilla, esimerkkejä

- Data-avaruudet (eli tiedon hyödyntäminen verkostossa, huomioiden tekninen+sopimus+liiketoimintapuoli)
  - Data Spaces Alliance Finland [Home | Data Spaces Alliance](#)
  - Data-avaruuksien tiekartta: https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/c13aac5c-1106-45be-9dd5-a47fa1217b34/be4d35fe-fddd-42e4-9239-36030ffa24b4/KIRJE_20240405082510.PDF
- EU:n digivuosisikymmen-politiikkaohjelman mukaiset EDICit, esimerkiksi Verkottuneet paikalliset digitaaliset kaksoset, LDT CitiVERSE EDIC (Networked Local Digital Twins towards the CitiVERSE EDIC)
- Sääntely: tullaan kiinnittämään huomiota viranomaisten rooliin, tiedonsaantiin, edellytyksiä suojatun datan käytölle
- Perustietoaineistoissa:
  - Sanastotyö
  - Yhteentoimivuusalusta
- Tekoälyn hyödyntäminen edellyttää datan saatavuuteen, laatuun ja yhteentoimivuuteen liittyvien kysymysten ratkaisemista
- Digikompassin toimeenpanon seuranta meneillään
- Digikompassin toimeenpanosuunnitelman päivitys loppuvuodesta 2024

Data-avaruuksien tiekartan havaintoja julkisen sektorin roolista

PowerPoint Presentation (hankeikkuna.fi)

- Kirkastetaan keskeisille sidosryhmille ne edut, minkä vuoksi julkishallinnon ja yritysten kannattaa osallistua aktiivisesti ja hakea rahoitusta data-avaruushankkeisiin. Toimintaan aktivoijana julkishallinnon data-avaruuksiin liittyvät toimialat ja tekijöinä mukaan motivoidut yritykset.
- Julkishallinto tarvitsee pelikirjan Public-Private-työskentelymallien tavoitteellistamiseksi sekä hankkeiden/projektien käytäntöönviennin varmistamiseksi.
- Julkishallinnollinen rahoitushaku on siiloutunut.
- Koordinointia tarvitaan monella eri tasolla; sektorien välille, julkishallinnon eri yksiköiden välille, julkisen ja yksityisen toiminnan välille.
- Julkinen sektori ja siihen kytkeytyvät public-private-partnership -verkostot ovat tuottaneet dataan perustuvia konsepteja, mutta niiden skaalaaminen liiketoiminnaksi vaatii yritysten innostamista mukaan ja yritysten investointeja käyttööottoon.
- Regulaatio ei velvoita yrityksiä vielä panostamaan data-avaruuksiin. Konkretia puuttuu Mobility/Maritimea ja tuotepassia lukuunottamatta. Julkishallinnon vaikea löytää public-privatepartnership -kumppaneita.

Julkinen data-avaruus (6 projektia)

- Suomeen on muodostunut merkittävä määrä julkisen sektorin projekteja, jotka liittyvät data-avaruuksiin liittyvän lainsäädännön ja viranomaistoiminnan tukemiseen, sekä julkisen hallinnon yksiköiden datan avauksiin.
- Eksploratiivisessa vaiheessa on useita yritysten digitalouteen liittyviä hankkeita.
- Erityisesti esillä oli erilaisia elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation projekteja, jotka ovat valmisteluvaiheessa.
- Yksi merkittävimmistä hankkeista on ulkoministeriön Virtual Finland hanke, jonka alaisiin pilotteihin on yhdistelty useita julkisen ja yksityisen puolen toimijoita.
- Merkittävää on, että useita projekteja on rahoitettu EU:n RRF rahastosta. Tämän instrumentin käyttö päättyy lähitulevaisuudessa, eikä uusia rahoituksia ole haettavana

Data-avaruuksien tiekartan pohjalta julkisen sektorin roolista

PowerPoint Presentation (hankeikkuna.fi)

Julkishallinnon päätökset tukevat toimialarajat ylittävien data-avaruuksien infran luontia

- (Yhteentoimivuuden edistäminen): tietorakenteiden (tietomallien) ja avaimien määrittely
- Yhteysprotokolla & rajapintakonventiot ym. pehmeä infrastruktuuri
- Implementaatio voidaan tehdä yhdellä tai useammalla ns. kovalla infrastruktuurilla
- Keskeistä on sopia käytötapauksista ja tietomalleista
- Toteutus tulee tehdä jo lähtökohtaisesti yhteentoimivuusmääritysten mukaan (yhteentoimivuusalusta), jotta vältetään erillisiltä jälkikäteisiltä yhteentoimivuusinvestoinneilta

→ Digikompassin, datatalouden ja data- avaruuksien käsittely yhteistyöryhmässä?

- Keskiössä datatalous ja datan yhteentoimivuusrakenteet julkisen hallinnon näkökulmasta (kyberturvallisuuden asiat omassa ryhmässään)
- Datan osalta julkisella hallinnolla merkittävä rooli ja työtä tehtävänä
  - Eri ryhmillä omat roolinsa (strateginen yhteistyöryhmä ja toisaalta julkisen hallinnon tiedonhallinnan asiantuntijaryhmän operatiivisempi rooli)
  - Tässä ryhmässä mahdollisuus valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden väliseen vuoropuheluun, tiedonvaihtoon, näkemysten muodostamiseen. Mitä tarvitaan kunnissa ja hyvinvointialueilla? Millaisia ratkaistavia kysymyksiä? Missä ratkotaan ja linjataan?
- Tavoitteena:
  - Julkisen hallinnon rekisteriaineiston korkea laatu
  - Tehdään tästä päivästä alkaen yhteentoimivasti ja oikein – ei synnytetä uutta korjausvelkaa
  - Kaikissa julkisissa hankinnoissa, tarjouksissa, sopimuksissa otetaan huomioon datan käyttö ja se, miten voidaan tukea yritysten liiketoimintaa ja datataloutta
- Miten:
  - Ratkaisujen jakaminen, tiedonvaihto ja yhdessä tekeminen valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden kesken
  - Kuntien ja hyvinvointialueiden käytötapausten esiin nostaminen
  - Digikompassin toimenpiteiden jalkautus kunnissa ja hyvinvointialueilla
  - Näkemysten kokoaminen digikompassin toimeenpanoa ja päivitystä varten

Kiitos

digitoimisto@gov.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET